

TILGÆNGELIGHEDSUDVALGET

v/ fmd. dommer Anders Martin Jensen
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5, Næstved

BERETNING 23

Om vurdering af praksis på tilgængelighedsområdet
i perioden 1.1.2017 - 31.12.2017

Afgivet af et udvalg under kulturministeren nedsat i henhold til
arkivloven, lovbekendtgørelse nr. 1201 af 28. september 2016

Indholdsfortegnelse

I	INDLEDNING	3
II	UDVALGETS OVERVEJELSER	5
A.	RIGSARKIVET	5
1.	Bevaring, kassation og aflevering af arkivalier	5
1.1.	Aflevering af papirarkivalier og digitale arkivalier	5
1.2.	Reviderede bestemmelser for papirarkivalier og digitale arkivalier....	5
1.3.	Tilsynet med arkivdannelsen og uhjemlede kassationer	6
2.	Fastsættelse af længere tilgængelighedsfrister efter arkivlovens § 27.....	6
3.	Praksis vedrørende dispensationer	8
3.1.	Sagsbehandlingstider hos Rigsarkivet og hos myndigheder	8
3.2.	Tilladelser, afslag, partshøring og remonstration.....	9
3.3.	Andre betingelser for adgang.....	10
3.4.	Enkeltsager om dispensation	11
B.	KOMMUNALE ARKIVER	12
III	SAMMENFATNING	12

I. INDLEDNING

Udvalget til vurdering af praksis på tilgængelighedsområdet blev nedsat første gang i henhold til arkivloven fra 1994 og er senest nedsat i henhold til lov nr. 1050 af 17. december 2002, som trådte i kraft den 1. juli 2003. Efter lovens § 39 nedsætter kulturministeren et udvalg - Tilgængelighedsudvalget - til at vurdere de offentlige arkivers og myndigheders praksis på tilgængelighedsområdet.

Det er udvalgets kommissorium at vurdere praksis på tilgængelighedsområdet på baggrund af en årlig rapport udarbejdet af rigsarkivaren og at udtale sig om, hvorvidt der bør gennemføres ændringer på området.

Rigsarkivarens årlige rapport skal beskrive følgende hovedpunkter:

- Praksis vedrørende tilgængelighed til ikke-afleverede statslige arkivalier, der er over 20 år gamle.
- Afleveringspraksis
- Praksis vedrørende tilgængelighedsfrister og screening
- Praksis vedrørende dispensationer
- Praksis vedrørende tilgængelighed til kommunale arkivalier, der er over 20 år gamle.

Udvalget kan anmode om supplerende oplysninger om sagsbehandlingen fra Statens Arkiver og kan som led i den årlige rapportering kommentere enkeltsager af principiel interesse. En repræsentant fra Statens Arkiver kan deltage i udvalgets møder for at give udvalget de nødvendige oplysninger i den forbindelse.

På baggrund af udvalgets drøftelser afgives en årlig beretning til kulturministeren.

Udvalgets virksomhed omfatter statens arkiver og de kommunale og regionale arkiver.

Statens Arkivers Rapport om praksis på tilgængelighedsområdet 2017 vedrører perioden fra 1. januar til 31. december 2017. Rapporten handler om såvel Statens Arkiver som de kommunale arkiver.

Rapporten har dannet grundlag for udvalgets arbejde med Beretning 23.

Udvalget har i perioden fra modtagelsen af Statens Arkivers rapport til afgivelsen af Beretning 23 afholdt to møder. Rigsarkivaren har deltaget i ét af disse.

På tidspunktet for afgivelse af Beretning 23 er medlemmerne af Tilgængelighedsudvalget

følgende:

Formand:

Dommer Anders Martin Jensen

Øvrige medlemmer:

Forskningens repræsentanter:

Lektor Heidi Vad Jønsson, Syddansk Universitet

Lektor Rasmus Mølgaard Mariager, Københavns Universitet

Pressens repræsentanter:

Journalist Tine Johansen, Dansk Journalistforbund, indtil 31. december 2018, herefter

Journalist Villy Dall

Seniorkonsulent, cand.jur. Christina Moshøj, Danske Medier

Forvaltningens repræsentanter:

Fuldmægtig Caroline Rubow, Udenrigsministeriet

Pens. kommandørkaptajn Theis Peter Riber, Forsvarsministeriet

Seniorkonsulent Flemming Nielsen, Kommunernes Landsforening

II. UDVALGETS OVERVEJELSER

A. RIGSARKIVET

1. Bevaring, kassation og aflevering af arkivalier

1.1. Aflevering af papirarkivalier og digitale arkivalier

Rigsarkivet oplyser i rapporten for 2017, at en række uddannelsesinstitutioner - Arkitekt-skolen, Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler, University College Nordjylland og Syddansk Universitet - har fået udskudt aflevering af arkivalier, der fortsat er i administrativ brug. Der er tale om personalesager og eksamensrelateret materiale, der er relevant i forhold til (gen)udstedelse af eksamensbeviser i op til 30 år.

Retten i Esbjerg har fået tilladelse til udskudt aflevering af skiftesager mv. fra 1980-2006, der fortsat bruges hyppigt.

Rigsarkivet oplyste over for Tilgængelighedsudvalget i forbindelse med beretningen for 2016, at en udskydelse betyder, at afleveringen foreløbigt udskydes indtil næste afleveringstermin, typisk fem år. Rigsarkivet gør myndigheden opmærksom på pligten til at stille arkivalierne til rådighed for offentligheden. Det er endvidere muligt at søge på arkivalierne i Rigsarkivets arkivdatabase Daisy.

De anførte udskudte afleveringer giver ikke udvalget anledning til bemærkninger.

1.2. Reviderede bestemmelser for arkivalier

Rigsarkivet oplyser i rapporten, at der i 2017 efter offentlig høring på grundlag af en indstilling fra en projektgruppe bestående af Kommunernes Landsforening, Silkeborg Stadsarkiv, Bornholms Regionsarkiv og Rigsarkivet er udstedt nye bekendtgørelser - nr. 183 og 184 af 26. januar 2018 - om bevaring og kassation af digitalt skabte data og dokumenter fra kommunerne.

Bekendtgørelsen medfører for så vidt angår papirarkivalier, at flere børnesager end tidligere skal bevares, mens en række ligningssager kan kasseres, fordi oplysningerne findes i digital form i Rigsarkivet.

For så vidt angår data og dokumenter i it-systemer medfører den ny bekendtgørelse, at oplysninger om kommunale trafiktællinger, sager om flygtninge og integration, oplysninger fra socialtilsynene og forskningsdata skal bevares.

Der er endvidere i 2017 nedsat en projektgruppe med henblik på opdatering af bestemmelserne om regionale myndigheders arkivalier. Projektgruppen har fokus på forskningsdata, ca. 60 kliniske kvalitetsdatabaser, bevaring af materiale fra videnskabetiske komiteer, elektroniske patientjournaler, byggestyringssystemer og kassation i elektroniske sags- og dokumenthåndteringssystemer.

Rigsarkivaren har i forbindelse med mødet med Tilgængelighedsudvalget yderligere oplyst, at der er kliniske kvalitetsdatabaser, jf. sundhedslovens § 196, inden for tre områder: hjerte-, kar- og akutområdet, cancer- og cancerscreeningsområdet og området for psykiatri, gynækologi, obstetrik og kroniske sygdomme. Sundhedslovens § 196, stk. 3, om den i en klinisk kvalitetsdatabase registreredes rettigheder er ved lov nr. 503 af 23. maj 2018 ændret på grund af persondataforordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2016/679 af 27. april 2016). Det følger af bekendtgørelsen om indberetning til kliniske kvalitetsdatabaser mv., at Sundhedsdatastyrelsen ved modtagelse af oplysninger til kliniske kvalitetsdatabaser skal pseudonomisere data, så de ikke bliver direkte personhenførbare.

Det anførte giver ikke udvalget anledning til bemærkninger, bortset fra at det er positivt med den øgede opmærksomhed på kommunernes og regionernes arkivalier.

1.3. Tilsynet med arkivdannelsen og uhjemlede kassationer

Rigsarkivet oplyser i rapporten, at der ikke er gennemført nye tilsyn med offentlige myndigheders arkivdannelse i 2017, men at der i forlængelse af tidligere tilsyn med kommunerne og regionerne er givet påtale for uhjemlet kassation til Samsø Kommune (uhjemlet kassation af arkiver fra kommunens institutioner), Nibe Sygehus og sygehuse i Region Syddanmark (uhjemlet kassation af papirarkivalier).

Rigsarkivet oplyser endvidere, at statslige myndigheder efter to års brug af elektroniske sags- og dokumenthåndteringssystemer skal redegøre for, om systemerne anvendes i overensstemmelse med godkendelsen. Dette tilsyn giver Rigsarkivet indblik i registreringspraksis og mulighed for at påtale og rådgive om uhensigtsmæssig brug.

Det anførte giver ikke tilgængelighedsudvalget anledning til bemærkninger.

2. Fastsættelse af længere tilgængelighedsfrister efter arkivlovens § 27

Efter arkivlovens § 27 kan den afleverende myndighed efter drøftelse med det modtagende arkiv fastsætte en længere tilgængelighedsfrist på højst 60 år, når det er nødvendigt

af hensyn til statens sikkerhed eller rigets forsvar, rigets udenrigspolitiske eller udenrigsøkonomiske interesser, herunder forholdet til fremmede magter eller mellemfolkelige organisationer, beskyttelse af vidner, sigtede eller andre i sager om strafferetslig eller disciplinær forfølgning, det offentliges økonomiske interesser, herunder udførelse af det offentliges forretningsvirksomhed, enkeltpersoners eller private selskabers interesser i at beskytte oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold eller lignende eller private eller offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet.

Forlængelsen af den almindelige tilgængelighedsfrist på 20 år medfører, at de pågældende arkivalier indtil fristens udløb kun er tilgængelige med samtykke fra den pågældende myndighed, jf. arkivlovens § 33, nr. 1, jf. § 22.

Det fremgår af rapporten for 2017, at Lægemedelstyrelsens Katalog af Totaloplysninger (KAT) har fået en tilgængelighedsfrist på 60 år, jf. arkivlovens § 27, stk. 1, nr. 5 og 6, idet KAT indeholder oplysninger om sammensætning af lægemidler, og offentliggørelse af oplysningerne er af stor betydning for lægemiddelvirksomhedernes konkurrenceevne.

Rigsarkivaren har i forbindelse med mødet med Tilgængelighedsudvalget om KAT oplyst, at Rigsarkivet har tiltrådt den særlige, længere tilgængelighedsfrist på 60, jf. arkivlovens § 27, stk. 1, nr. 5, om enkeltpersoners eller selskabers interesser i at beskytte oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller oplysninger om drifts- eller forretningsforhold eller lignende på baggrund af et notat af 31. marts 2017 fra Lægemedelstyrelsen. I notatet oplyste Lægemedelstyrelsen, at KAT indeholder oplysninger, der er af afgørende betydning for lægemiddelvirksomheders konkurrenceevne, herunder oplysninger om den fulde sammensætning af et lægemiddel. En adgang til de kvantitative tekniske data i KAT om samtlige stoffer i lægemidlerne allerede efter 20 år vil potentielt medføre økonomisk skade for de enkelte virksomheder. Et studie af databaseindholdet i KAT vil tillige kunne give et indblik i lægemiddelvirksomhedernes markedsføringsmønstre, hvilket kan medvirke til yderligere økonomiske forringelser for lægemiddelvirksomhederne.

Derudover er der fastsat længere tilgængelighedsfrister for Justitsministeriets Sikkerhedsarkiv, der indeholder sager og dokumenter fra Politiets Efterretningstjeneste og materiale vedrørende Regeringens Sikkerhedsudvalg, Embedsmandsudvalget for Sikkerhedsspørgsmål, Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne, Wendler Pedersen-udvalget og andet materiale vedrørende efterretningstjenesternes arbejde.

Rigsarkivaren har i forbindelse med mødet med udvalget oplyst, at Rigsarkivet i forbindelse med drøftelserne med Justitsministeriet om forlængelse af

tilgængelighedsfristen forsøgte at opnå en yderligere præcisering af, hvilke arkivenheder, der er tale om. Dette førte til, at de pågældende arkivenheder vil blive nærmere fortegnet i forbindelse med afleveringen til Rigsarkivet.

Forlængelserne af den almindelige tilgængelighedsfrist, der som anført er begrundet over for og har været genstand for nærmere drøftelser med Rigsarkivet, giver ikke udvalget anledning til bemærkninger.

3. Praksis vedrørende dispensationer

3.1. Sagsbehandlingstider hos Rigsarkivet og hos myndigheder

Arkivlovens § 36 fastsætter en svarfrist på højst 15 dage for ansøgninger eller henvendelser om benyttelse af ikke umiddelbart tilgængeligt arkivmateriale. Sagsbehandlingstiderne er yderligere indskærpet i rigsarkivarens instruks om behandling af tilgængelighedssager, kapitel X, afsnit A, hvori det hedder:

”A. *Svarfrister*

1. Ansøgeren skal efter arkivlovens § 36 have svar inden 15 dage. Denne frist skal ubetinget overholdes.
2. Fristen regnes fra ansøgningens modtagelse til afsendelse af svar, således at alle kalenderdage regnes med, herunder modtagelsesdagen. Svar skal altså afgå fra Statens Arkiver senest den 15. dag.
3. Svarfristen gælder også i de tilfælde, hvor der ikke foreligger en afgørelse. I så fald skal Statens Arkiver efter arkivlovens § 36 oplyse om grunden hertil, herunder om hvornår svaret kan ventes.
4. Hvis rigsarkivaren eller den, han bemyndiger hertil, træffer afgørelse, vil grunden til senere besvarelse, normalt være, at afgørelsen kræver meget omfattende undersøgelser, eller at der er opstået en så alvorlig tvivl, at sagen er forelagt rigsarkivaren eller afleverende myndighed.
5. Skal der høres om samtykke, skal skrivelse til afleverende myndighed afgå snarest og senest den 15. dag fra og med modtagelse af ansøgningen.
6. Ansøgeren orienteres med kopi af høringskrivelse. I orienteringen anføres, at svar først kan ventes, når afleverende myndighed har taget stilling til samtykke.
7. I høringskrivelse mindes afleverende myndighed om, at fristen for svar på samtykke efter arkivloven er 30 dage.
8. Har Statens Arkiver ikke modtaget svar på høring om samtykke inden 30 dage, rykkes afleverende myndighed snarest, dog senest inden 10 dage.”

Rigsarkivet oplyser i rapporten, at det på grund af et nyt journalsystem ikke – modsat tidligere - har været muligt at nøjagtigt at opgøre sagsbehandlingstiderne for ansøgninger om dispensation fra arkivlovens tilgængelighedsfrister, men at et overslag viser en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på ca. 9 dage. Rigsarkivaren har i forbindelse med mødet nærmere redegjort for grundlaget for overslaget.

Der forelå heller ikke oplysning om en nøjagtig gennemsnitlig sagsbehandlingstid i 2016, hvor Rigsarkivet tilsvarende skønsmæssigt anslog ca. 9 dage, mens den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2015 kunne opgøres til 7,47 dage (sager afgjort af Rigsarkivet alene) og 10,39 dage (sager afgjort efter høring af myndigheder, der skal give samtykke).

Rigsarkivet oplyser, at det i løbet af 2017 navnlig har været nødvendigt at erindre PET (seks sager) og Statsministeriet (fire sager). Svarene i disse sager er typisk blevet givet efter ½-1½ år. I en enkelt sag svarede Politiets Efterretningstjeneste først efter to år og fire måneder og først efter 13 rykkere.

Udvalget finder, at Rigsarkivets sagsbehandlingstider og fokus herpå generelt fortsat må anses for særdeles tilfredsstillende.

Derimod er karakteren af og længden af Politiets Efterretningstjenestes betydelige fristoverskridelser ligesom foregående år fortsat klart utilfredsstillende.

3.2. Tilladelser, afslag, partshøring og remonstration.

I rigsarkivarens instruks om behandling af tilgængelighedssager, kapitel X, afsnit C, hedder det om indberetning af oplysninger:

- ”1. Efter arkivlovens § 39, stk. 3, skal rigsarkivaren hvert år til kulturministeren afgive rapport om tilgængelighed.
2. Med henblik på udarbejdelse af denne rapport afgiver alle enheder senest 14 dage efter udløbet af hvert kvartal oplysning om behandling og afgørelse af ansøgninger efter arkivlovens § 31 efter de tidligere herom udstedte bestemmelser, dog således at indberetningerne nu følger kalenderens kvartaler.
3. Afslag indberettes løbende til rigsarkivaren med kopi af sagens vigtigste dokumenter (ansøgning, svar på samtykkehøring og brev til ansøger).”

For så vidt angår de offentlige arkiver afgjorde Rigsarkivet 3559 sager i 2017 mod 3329 i 2016, 3563 sager i 2015 og 3819 i 2014. Afgørelserne fordelte sig på 3474 tilladelser og 85 afslag mod 3279 tilladelser og 50 afslag i 2016 og 3492 tilladelser og 71 afslag i 2015.

Der er således tale om en mindre stigning i antallet af afslag i forhold til antallet af sager (2,4 % i 2017 mod 1,5 % i 2016 og 2,0 % i 2015).

Rigsarkivet oplyser i rapporten, at det anførte næppe skyldes en mere restriktiv praksis.

Rapporten for 2017 indeholder ikke – modsat rapporterne for tidligere år - en samlet statistik over særligt udvalgte grupper af ikke umiddelbart tilgængeligt materiale, men Rigsarkivet oplyser, at enkelte typer af afslag er gået igen.

Der er således til en enkelt ansøger, der tidligere har overtrådt vilkår for en tilladelse, givet afslag for at beskytte privatlivets fred hos berørte personers efterkommere, og fordi ansøgeren tidligere havde tilsidesat vilkår. Der er endvidere efter høring af Politiets Efterretningstjeneste meddelt seks hele eller delvise afslag til materiale med en særlig tilgængelighedsfrist på 80 år.

Endelig er der afgivet ni afslag på adgang til kontramaterialbøger, som er omfattet af

en for kirkebøger efter 1925 særlig tilgængelighedsfrist på 100 år, der blev fastsat i 2010 efter fund af personnumre i ældre kirkebøger. Rigsarkivet oplyser i rapporten, at der nu arbejdes på at udvikle en mere klar praksis for at give en mere konkret og individuel behandling af de enkelte ansøgninger.

Rapporten for 2017 indeholder ikke en statistik over afgørelser vedrørende private arkiver, men en oversigt over afslag på adgang til arkivalier, hvor tilladelse til benyttelse meddeles af donator. Rigsarkivaren oplyste over for Tilgængelighedsudvalget i forbindelse med beretningen for 2016, at der for så vidt angår private arkivalier, hvor tilladelse til benyttelse meddeles af donator, forhandles med donator om vilkårene for benyttelse i forbindelse med afleveringen af de private arkivalier. I forbindelse med anmodninger om tilladelse til at benytte arkivalierne forhandles der som udgangspunkt ikke med donator, når denne er en person, men i visse tilfælde, hvis donator er et selskab, en forening eller en virksomhed.

Ifølge det tidligere oplyste fra Rigsarkivet er alle afslag givet med anvisning af ankemulighed, bortset fra visse private arkivalier, hvor dispensation efter de derom fastsatte bestemmelser ikke kan meddeles før et senere tidspunkt.

I tilfælde hvor den afleverende myndigheds samtykke er påkrævet før adgang, men dette ikke har kunnet opnås, har Rigsarkivet foretaget partshøring med en 30-dages frist til at fremkomme med nye oplysninger. Hvis ansøgeren har svaret, er partens udtalelse forelagt myndigheden til genovervejelse. Hvis ansøgeren ikke har svaret, er der meddelt endeligt afslag.

Rigsarkivaren har tidligere over for udvalget oplyst, at afslagene tæller fuldt med i statistikken, også selvom nogle alene er delvise afslag på ansøgninger, der i øvrigt kan imødekommes, og i så fald tillige tæller som en tilladelse.

Afslagsprocenterne, der ligesom de foregående år er lave, samt de i øvrigt foreliggende oplysninger om afslagene, giver ikke udvalget anledning til bemærkninger.

3.3. Andre betingelser for adgang

Rigsarkivet anførte i rapporten for 2016, jf. Tilgængelighedsudvalgets beretning for 2017, at der i 2016 blev konstateret overtrædelse af et vilkår for benyttelse af ikke umiddelbart tilgængeligt materiale. Der var givet adgang til en større mængde ikke umiddelbart tilgængelige arkivalier på betingelse af, at der ikke blev kopieret. Da den pågældende bruger, der var bekendt med og havde tiltrådt vilkåret, alligevel fotograferede, anmeldte rigsarkivet overtrædelsen til politiet, der har afsluttet sagen med en bøde på 3.000 kr.

Det fremgår af rapporten for 2017, at den pågældende bruger i 2017 i forbindelse med ansøgninger om adgang til andet materiale er meddelt afslag, fordi tilladelse i givet fald kun

ville kunne gives med vilkår, og fordi brugeren tidligere havde overtrådt et vilkår.

Rigsarkivet oplyste i øvrigt i forbindelse med beretningen for 2016, at vilkår for adgang til arkivalier fastsættes under hensyn til karakteren af de oplysninger, der ønskes adgang til og formålet med benyttelsen. Hvis det ved et vilkår kan sikres, at formålet med den pågældende forlængelse af tilgængelighedsfristen kan sikres, vil en ansøgning som hovedregel blive imødekommet.

Rigsarkivet konstaterede tilsvarende i 2017, at en bruger tilsyneladende til Weekendavisen havde videregivet oplysninger om enkeltpersoners private vilkår i strid med et vilkår. Sagen blev efter en konkret vurdering sluttet med en administrativ indskærpelse.

Den anførte håndhævelse af vilkår, der må anses for nødvendige for adgang til arkivalier i overensstemmelse med arkivlovens regler, giver ikke udvalget anledning til bemærkninger.

3.4. Enkeltsager om dispensation

Rigsarkivet oplyser i rapporten for 2017 om en af de sager, hvor der blev meddelt afslag – C (16/15511) – at ansøgeren til brug for en fremstilling om den danske Tysklandsbrigade ønskede adgang til diverse fortrolige akter fra Forsvarsministeriets 1. kontor. Efter høring meddelte Forsvarsministeriet, at man ikke kunne meddele samtykke til 66 dokumenter, idet man ikke kunne tage stilling til andre myndigheders dokumenter/arkivalier. Rigsarkivaren har i forbindelse med mødet med Tilgængelighedsudvalget supplerende oplyst, at Forsvarsministeriet i høringssvaret oplyste, at ministeriet havde foretaget screening og afklassificering af egne dokumenter i overensstemmelse med udstederprincippet, men at ministeriet efter samme princip ikke kunne tage stilling til andre myndigheders dokumenter/arkivalier. Det fremgår endvidere af ministeriets høringssvar, at dokumenter/arkivalier fra andre myndigheder var sorteret i særlige omslag (i alt 31), at ministeriet havde udarbejdet en ikke klassificeret oversigt over andre dokumenter udstedt af andre myndigheder, og at ansøger blev vejledt om muligheden for selv at rette henvendelse til de pågældende andre myndigheder for at søge om adgang. Det var i øvrigt Forsvarsministeriets opfattelse, at det ikke afklassificerede materiale tilsyneladende ikke indeholdt materiale, der havde relation til ansøgerens fremstilling.

I overensstemmelse med praksis hørte hverken Forsvarsministeriet eller Rigsarkivet herefter de pågældende andre myndigheder.

Flere af de øvrige afgørelser med afslag giver indtryk af, at Rigsarkivet og myndighederne, for eksempel Forsvarsministeriet og Udenrigsministeriet, giver ansøgerne til ikke umiddelbart tilgængelige arkivalier en god vejledning, og at der bliver foretaget en rimelig afvejning af det hensyn, der begrundet en længere tilgængelighedsfrist, og ansøgerens interesse i adgang til arkivalierne. Det er herudover værd at bemærke, at afslagene i

mange af sagerne kun omfatter en mindre del af arkivalierne omfattet af ansøgningerne, mens ansøgerne samtidig har fået adgang til en væsentlig del af de ansøgte arkivalier.

Ingen af de sager, hvor ansøgeren er meddelt helt eller delvist afslag på adgang til arkivalier giver anledning til bemærkninger.

B. DE KOMMUNALE ARKIVER.

Rigsarkivet udsendte i 2017 i lighed med tidligere år et spørgeskema til samtlige 98 kommuner, der blev bedt om at indberette antallet og udfaldet af ansøgninger om benyttelse af ikke umiddelbart tilgængelige offentlige arkivalier efter arkivlovens bestemmelser.

Det fremgår af undersøgelsen, at samtlige kommuner bortset fra kommunerne Dragør, Esbjerg, Gentofte, Haderslev, Høje Tåstrup, Lyngby Tårnbæk, Middelfart, Odsherred, Sønderborg og Vallensbæk har svaret på spørgeskemaet, hvilket er en ringere svarprocent end i 2016.

38 kommuner angiver at have modtaget i alt 461 henvendelser om adgang til ikke umiddelbart tilgængeligt materiale, mens 60 kommuner angiver ikke at have modtaget sådanne henvendelser. Af de 461 ansøgninger endte samtlige bortset fra 7 med adgang. Til sammenligning oplyste 37 kommuner i 2016 at have modtaget 776, hvoraf samtlige bortset fra 12 endte med adgang.

Der foreligger i lighed med de forrige år ingen oplysninger i Rigsarkivets Rapport om sagsbehandlingstiden i kommunerne.

III. SAMMENFATNING

Rigsarkivet har i rapporten for 2017 oplyst, at der er udstedt nye bekendtgørelser om digitale data og dokumenter fra kommuner og nedsat en projektgruppe med henblik på opdatering af bestemmelserne om regionale myndigheders arkivalier, navnlig de kliniske kvalitetsdatabaser, materiale fra videnskabetiske komiteer, elektroniske patientjournaler og byggestyringssystemer. Tilgængelighedsudvalget finder, at det er positivt med opmærksomhed på kommunernes og regionernes arkivalier.

Der er i 2017 fastsat forlængede tilgængelighedsfrister for arkivalier fra Lægemiddelstyrelsens Katalog af Totaloplysninger og Justitsministeriets Sikkerhedsarkiv, der indeholder sager og dokumenter fra Politiets Efterretningstjeneste, Regeringens Sikkerhedsudvalg,

Embedsmandsudvalget for Sikkerhedsspørgsmål, Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne, Wendler Pedersen-udvalget og andet materiale vedrørende efterretningstjenesternes arbejde. Rigsarkivaren har i forbindelse med mødet med udvalget redegjort nærmere for Lægemiddelstyrelsens begrundelse for forlængelsen og for drøftelser med Justitsministeriet, der førte til, at der vil blive udarbejdet en særlig fortegnelse i forbindelse med Justitsministeriets aflevering af arkivalierne fra sikkerhedsarkivet til Rigsarkivet.

Rigsarkivets sagsbehandlingstider og fokus herpå er fortsat særdeles tilfredsstillende, mens Politiets Efterretningstjenestes og Statsministeriets sagsbehandlingstid i flere sager også i 2017 har været klart utilfredsstillende.

Rigsarkivet har i 2017 afgjort flere sager (3559) end i de foregående år (3329 i 2016). Der er ikke grund til at antage, at en mindre stigning i antallet af afslag (2,4 % i 2017 mod 1,5 % i 2016) skyldes en mere restriktiv praksis. Flere af afgørelserne med afslag giver indtryk af, at Rigsarkivet og myndighederne, for eksempel Forsvarsministeriet og Udenrigsministeriet, giver ansøgerne til ikke umiddelbart tilgængelige arkivalier en god vejledning, og at der bliver foretaget en rimelig afvejning af det hensyn, der begrundes den længere tilgængelighedsfrist, over for ansøgerens interesse. Det er herudover værd at bemærke, at afslagene i mange af sagerne kun omfatter en mindre del af arkivalierne omfattet af ansøgningerne, mens ansøgerne samtidig har fået adgang til en væsentlig del af de ansøgte arkivalier.

Rigsarkivets håndhævelse af vilkår, der må anses for nødvendige for adgang til arkivalier i overensstemmelse med arkivlovens regler, giver ikke udvalget anledning til bemærkninger.

Næstved, den 5. juli 2019

Anders Martin Jensen
formand